

Suphi Zühdü Ezgi

Onaylayan Administrator
Çarşamba, 23 Mayıs 2007

Â Â Â (1869-1962)

Â Doktor Suphi Zâhdâ Ezgi,1869 yýlýnda Âceskâdar'ın Aâşýktârbesiminde bulunan dedesinin evinde dođdu.Posta-Te Nezareti Muhasebe Kalemi Mâmeyizlerinden Ýsmail Zâhdâ Bey ile mevlevilik tarikatýna mensup Ýmrahor imamý Kâçmi Efendi'nin kýzý Emine Haným'ýn ođludur.

Â

Â Beþ yaþında ilkokula baþladı.Orta Âgremimini tamamladiktan sonra tip fakâltesine,o zamanki adý ile "Týbbiye-i Bâçhâçne" girdi;1892 yýlýnda tabip yâzbabý olarak mezun oldu.O tarihlerde bir Osmanlý Ýmparatorluđu vilâçyeti olan Libya'nýn Bingazi þehrine tabur tabibi olarak tayin edildi.Yirmi bir yýl burada gârev yaptıktan sonra,10 Ekim 1911 tarihinde Ýtalyanlarýn Bingazi'ye asker Âşýkartmasý ile baþlayan savaþa katýldý.Bingazi mutasarrýflýđy elden Âşýktýktan sonra Ýstanbul'a dâñdâ. terfi ederek Beykoz Serviburnu Hastahanesi'nde baþtabipliđe getirildi.Uzun yýllar burada Âşalyptý.

Â

Â Kurtuluþ Savaþi baþladiktan sonra Anadolu'ya geâşti ve Ankara'ya giderek "Merkez Hastahanesi" baþtabibi oldu.Savaþın bitiminden sonra bazı nedenlerden dolayı istifa ederek bu gârevinden ayrıldı.H.Sadeddin Arel'in İzmir'de bulunduđu 1923 yıllarında onun daveti Âzerine İzmir "Hilâç-i Ahmer"(Kizilay) doktorluđuna tayin oldu ve ayný yýl iâşinde kendi isteđi ile elli dâñrt yaþında emekliye ayrýldý.Bundan sonra Ýstanbul'a yerleþerek kendisini tamamen mâşýkâ Âşalyþmalarýna verdi.

Â

Â Muhiddin Âcestândađýn Ýstanbul valisi bulunduđu sýralarda (1932),Belediye Konservatuvarý "Tasnif Heyeti" ne girdi.Burada Raâf Yektâç Bey,Ali Rifat Âađatay,Ahmed Irsoy,Mesud Cemil ile uzun yýllar Âşalyptý.Bu Âşalyþmalar konservatuvar iâşin en verimli yýllar olmuþtur.Sađlýđýn bozulmasý,Âzellikle gâzlerinin iyi gârmemesi gibi nedenlerle 1947 yýlýnda bu gârevinden ayrýldý.

Â Bu tarihten sonra Beykoz'daki evinde inzivaya Âšekilmip,sadece Âgrecileri ile gârmâpmâptâ.Epi Semiha Hanım daha Ânce Âldâgâ iâşin yalnız yaþamaktaydı.Nihayet bir gece evinde bir hirsizin tecavâzâne ugradı;bir hayli hirpalmip olarak kompulari tarafından hastahaneye kaldırıldı.Yapılan bâttâ tedavilere ragmen 12 Nisan 1962'de Âldâ.þiþli Camii'nde kilinan cenaze namazından sonra Zincirlikuyu Mezarligi'nda,arkadaþi Sadeddin Arel'in mezarinin yakınına defnedildi.

Â

Â Ýki erkek bir kýz Âşocuđu vardý.Kýzý yirmi bir yaþında veremden Âlmâþ,bu Âlâm Ezgi'yi Âşok etkilemiþti.Fransýzca,Arabâşa,Farsâşa bilirdi.Ufak tefek bir yaþda olan Ezgi,ađarmýþ olan sakalýna kýna koyduđu iâşin,Beykoz "Kýnalý Doktor" adý ile tanýnýrdý.

Â

Â MÂSIKÂŽ ÂĐRENÝMÝ:

Â Daha beþ yaþında ilkokul Âgrecisi iken sesinin gâzelligi dikkatleri Âšekmip,"Ýlahcibabý" olmuþtu.Babasý Ýsmail Zâhdâ iyi bir hanende olduđu kadar Keman ve Kâçnun da Âşalardı.Evlerinde haftada bir gâm mâşýkâ toplantýlarý yapýlýr, bu toplantýlara Medenâ Aziz Efendi,Kanunâ Hacı Arif Bey,Mýzýkalý Vefalı Kemanâ Tahsin gibi Âsađýn Ânlâ sanatâç katýlýrdý.Bâylece Târk Mâşýkâsi'ni yakýndan tanýma fýrsatýn bulan Ezgi,on bir yaþında iken Tahsin Bey'den Keman ve dersleri almađa,bir yýl sonra kemaný ile bu fasýllara katýlmađa baþlamýptý.

Â

Â Kanunâ Hacı Arif Bey'den batý notasý Âđrenerek pek Âşok saz ve sâz eserleri meþk etti.O zamanki okullarýn Âşođu yatý olduđundan,izinli olduđu gânler Lâçleli'de oturan Medenâ Aziz Efendi'nin evine gider ve ders alýrdý.Bâylece bu sađlam kaynaktan otuz beþ kadar fasýl elde etti.O dâñnemin en Ânlâ mâşýkâpinaslarýndan yararlanmanýn yollarýn arayarak hemen hepsinden bir þeyler Âđrendi.Bahariye Mevlevihâçnesi þeyhi Hâseyin Fahreddin Dede'den Ney,nazariyat,repertuvar,nadide serler Âđrendi.Raâf Yektâç Bey'den "iþaretli Hamparsum" notasýný Âđrendikten sonra bu notanýn "Dilsiz Hamparsum Notasý"denen iþaretsiz þeklini Âşâñzdâ.

Â

Â Zekâci Dede'den ders alması 1886 yıllarına rastlar. Onun Âđrencileri arasına girmesi Âceskâ¼darly Ahmed Efendi'nin aracı oldu; ilk eser olarak Acem-Apiran makamındaki Beste'yi geÂşti. Daha sonra Pah Sultan Tekke'sinin mahfelinde peyhin oğlu Burhaneddin Efendi, damadı Avni bey, OrtakÂşylarly Ahmed Efendi, kemenÂşeci Dr. Arif Ata, Hâçfyz Aziz Efendi ile birlikte uzun sÂ¼re ders almaða devam etti. Sonralary bu derslere Ahmed Avni Konuk, KanunÂ© Hacı Arif Bey, hanende Kapyyaryk HÂ¼sameddin bey ile RaÂ»f Yektâç Bey de katılmıyptır.

Â

Â On yedi yaþında iken baþlayan bu derslerle Zekâci Dede'den otuz beþ fasıl Âđgrendi. Klâçsik Tanbur icrasynyn o zamanki usta Kozyatađy Rifai tekkesi peyhi neyzen ve tanburÂ© AbdÂ¼lhalim Efendi idi. Zekâci Dede'nin tavsiye ve aracılyđy ile bÂ¼yÂ¼k ustanyn Âđrencileri arasına girdi. SÂ¼rekli bir þekilde peyhin evine giderek tanbur ve sÂ©nekemaný Âşalmasyný Âđrendi. Bu Â¼ş buÂşuk yl sÂ¼rmÂ¼ptÂ¼r. Ney, Tanbur, Keman ve Sinekemaný Âşalan Ezgi, Âđzellikle klâçsik Tanbur icrasynyn son ustalarýndandy. Bu tekniði Mesud Cemil'e de Âđöretmiptir. Asil bir Â¼slÂ¼»bla ve ÂđlÂ¼şÂ¼lÂ¼ bir sesle okuyan bir hanende olduđunu Âđrencileri ve kendisini tanýyanlar belirtiyor. Bununla birlikte Ezgi'yi bir icrakâçr olarak deđil bir mÂ¼zikolog olarak dÂ¼þÂ¼nmek ve deđerlendirmek daha dođrudur. Uzun bir hayat Âşizgisi iÂşinde týpký Arel gibi gerek bizzat yetiþtirdiði Âđrencilerine, gerekse yaptýđy yayýnlar ve Â¼nlÂ¼ nazariyat kitabý ile bu sanata gÂ¼nÂ¼l verip Âđörmek isteyen hocalýk etmiþtir. BugÂ¼n o ayarda olmayan nazariyat kitaplarý, makaleler, verilen dersler hep bu kaynaktan

Â beslenmektedir.

Â

Â ESERLERÝ :

Â 1-AmelÂ© ve NazarÂ© TÂ¼rk MÂ¼sýkÂ©si: Uzun yıllarýn vererek elde ettiði sonuÂşlarý Arel'in tavsiyesi ile yazmaða baþladı ilk cildi 1933 ylýnda kitap haline geldi. Aralıklý tarihlerde tamamlanan bu muazzam eser beþ ciltten

Â ibarettir. BugÂ¼ne kadar yeni basýmý yapılmamıyptır. Nazariyat ve eser muhtevasy bakýmýndan deđerli bir koleksiyondur. Yirer eserinde eski mÂ¼sýkÂ©binaslarýmýz hakkında kýsa biyografik bilgiler verilmiþtir.

Â 2-Tanbur metodu

Â 3-TÂ¼rk MÂ¼sýkÂ©si klâçsiklerin Temcid, Na't, Salâçt, Durak ve Ýlahiler kitabý.

Â 4-TanburÂ© Mustafa Âçavup'un otuz altý eseri.

Â 5-TanburÂ© Ali Efendi, Hacı Arif Bey ve Þevki Bey'ýn eserleri.

Â 6-Solfej kitabý.

Â 7-Bir ÂđmÂ¼r boyunca bestelediði yedi yÂ¼z eserinin ancak yÂ¼z atlmýþ beþinin yayýnlanmasyný uygun bulmuþtur. Eserlerin tamamý TÂ¼rkiyat EnstitÂ¼sÂ¼ne devredilmiþtir. Bu eserlerin baplıcalari: 13 Peprev, 2 Durak, 43 Saz Semaisi, 10 Oyun Havasy, 13 Beste, 4 Ađyr Semai, 9 YÂ¼rÂ¼k Semai, 3 Marþ, 67 Þarký, 1 Operetten (Lâçle Devri) ibarettir. Operetinin ilk temsili Þehzadebapı'ndaki Ferah tiyatrosunda yapılmıþtır.

Â

Â MusýkÂ©mize Âđzellikle mÂ¼zikoloji alanında yapmýþ olduđu hizmetlerden dolayý bu deđerli insaný saygýyla ve rahmetle anýyoruz....